

АКТУАЛЬНО

УКОРЕНИТИСЯ НА НОВОМУ ҐРУНТІ КРАЇНИ

В Україні останнім часом відбулися безпрецедентні явища – іноземна інтервенція, окупація, тероризм, АТО. Вони мають соціальні наслідки, що призвели до значної кількості внутрішньо переміщених осіб та порушень прав людини. Таких громадян України зараз називають вимушеними переселенцями, що підкреслює мотиви їх переміщення – вони вимушені залишити свої домівки і переїжджати до інших регіонів України, щоб зберегти власне життя та життя близьких, щоб уникнути насилля і політично мотивованого переслідування за свої переконання.

Актуальність питання пояснюється тим, що в умовах воєнного конфлікту, що триває на теренах нашої держави, дуже важливо не забувати про головне багатство України – людей. Людей, які позбавлені можливості самозахисту. Але цих громадян можна ідентифікувати як справжніх патріотів. Тим більше, що в надзвичайних умовах вони все ж зробили свій вибір і самоідентифікували себе як українці. Тож увага до адаптації внутрішньо переміщених осіб є надзвичайно актуальною в сучасній Україні.

Звертаючись до дефініції терміна «внутрішньо переміщена особа», згідно зі ст. 1 Закону України №1706-VII від 20.09. 2014 р. «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» можна зрозуміти, що внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Державні органи України вперше зіткнулися з проблемою вимушених переселенців всередині країни. Природно, відразу налагодити ефективну роботу з тимчасово переміщеними особами виявилось непросто. Фактично відсутня система обліку та реєстрації тимчасово переміщених осіб тягне за собою неможливість адекватної оцінки реальних масштабів того, що відбувається. Державна статистика включає тільки тих, хто звернувся за допомогою в обласні Координаційні центри допомоги переселенцям з АР Крим, Донецької та Луганської областей, при цьому реальна кількість осіб, переміщених всередині країни, залишається невідомою.

Вирішення цих актуальних проблем залежить від того, наскільки злагоджено та ефективно взаємодітимуть державні інститути і неприбуткові громадські організації, а також міжнародні організації, що працюють в Україні. В регіонах діють безліч громадських ініціатив, спрямованих на допомогу переселенцям, проте без підтримки влади надання цієї допомоги стає обмеженим і малоєфективним.

Правове становище внутрішньо переміщених осіб стало предметом широкого обговорення під час круглих столів та науково-практичних конференцій. Їхніми напрацюваннями стали рекомендації і пропозиції щодо розв'язання нагальних проблем, з якими стикаються переселенці.

20 жовтня 2014 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Необхідність прийняття цього Закону зумовлена нагальною потребою щодо забезпечення реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод громадянам України, які стали внутрішньо переміщеними особами внаслідок тимчасової окупації частини території України, або яких змусили покинути своє місце проживання, у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, повсюдних проявів насильства та масових порушень прав людини.

Закон спрямований на вирішення першочергових питань з обліку та життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей у нових умовах проживання, спрощення порядку тимчасової реєстрації вимушених переселенців, містить норми щодо удосконалення порядку та скорочення граничних строків розгляду заяв про оформлення, переоформлення, продовження відповідних соціальних виплат, забезпечення їх соціальними та медичними послугами.

Найважливіше, що дає переселенцям законопроект: отримати за рахунок держави місце для тимчасового проживання на 6 місяців; заочно звільнитися і стати на облік в центрі зайнятості за спрощеною процедурою, навіть без трудової книжки; відновити соціальні виплати і пенсії за фактичним місцем проживання; продовжити освіту, в тому числі за рахунок держави; отримати місце в дитсадку та школі для дітей-переселенців; закрити підприємницьку діяльність за спрощеною процедурою і зареєструвати юридичну особу та ФОП (фізична особа – підприємець) за місцем фактичного

проживання; потреби в наданні соціальної та фінансової допомоги включені в єдину реєстраційну базу переселенців; «Довідка переселенця» видається відразу в день звернення; гуманітарна та благодійна допомога переселенцям не піддається оподаткуванню.

Упродовж жовтня 2014 р. Україна здійснила важливі кроки для захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема, прийнявши урядові постанови про реєстрацію та виплату фінансової допомоги і Закон про права та свободи внутрішньо переміщених осіб. Ефективне впровадження законодавства допомагає переселенцям, які були змушені залишити свої домівки, знайти житло, роботу і надає необхідний доступ до послуг. Більше того, Закон зобов'язує Уряд розробити державну політику щодо внутрішньо переміщених осіб, що дозволить їм спланувати своє майбутнє у довгостроковій перспективі. Хоча, на жаль, реалії життя показують, що багато вимушених переселенців залишаються на самоті зі своїми проблемами.

Хоча раніше Україна не стикалася з проблемою ВПО, у державі накопичено значний досвід з адаптації та інтеграції в українське суспільство колишніх депортованих, який також вартий врахування. Зокрема, це програмний підхід, порядок реєстрації, міжвідомча координація, взаємодія з неурядовими організаціями, співпраця з міжнародними організаціями тощо.

Для розробки адекватних інструментів державного управління, які б могли швидко дати позитивні результати в умовах обмежених ресурсів, необхідно звертатися до напрацьованих міжнародних організацій, передусім ООН.

Корисним також може бути й вивчення досвіду закордонних країн, насамперед пострадянських, що вирішували аналогічні проблеми. Їхній досвід тим більше цікавий, що питання внутрішньо переміщених осіб розв'язуються тут уже впродовж 15 – 20 років. Це дає змогу оцінити результативність здійснених заходів, визначити помилки і слабкості застосованих підходів.

Але навіть у такий нелегкий час Україні є чим пишатися – тисячі людей не піддалися теле- й радіопропаганді та агітації керівників так званих республік і не покинули рідну країну. І, нехай вони переселенці чи внутрішньо переміщені особи, але залишилися вони в Україні та ідентифікують себе як українці.

Віталій Базирь, гр. МА-12

ЗАПРОШУЄМО НА НАВЧАННЯ

Упродовж свого існування в Німецько-українському центрі факультету підготовки іноземних громадян (ауд. № 103) нашого університету відбулося безліч заходів, презентацій, зустрічей студентів з цікавими особистостями, круглих столів, консультацій з навчання та роботи в Німеччині, а також поглибленого вивчення німецької мови.

У Центрі, починаючи з 2014 р., заняття з німецької мови проводить філолог з Німеччини Армін Петер. Курси розраховані на невеликий період часу, але значною їх перевагою є те, що кожен студент і співробіт-

ник ХНАДУ може абсолютно безкоштовно прислатися до вивчення мови на будь-якому рівні.

Нещодавно нинішні слухачі курсів палко привітали свого викладача Арміна Петера з днем народження, подякувавши йому за знання та подарувавши сувенірний міні-автомобіль.

Саме зараз розпочато наступний курс навчання, тож запрошуємо усіх бажаючих прислатися до поглибленого вивчення німецької мови.

Катерина Даниленко,
керівник НУЦ

